

Spiekerskorner

VAKONDERDEEL

Lezen / Schrijven

KLAS

1 - 4 ASO

1 - 6 TSO

1 - 6 BSO

ONDERWERP

Voorspellend lezen, en zakelijk en creatief schrijven naar aanleiding van *pittige* titels.

BEDOELING

Lezen gebeurt efficiënter als het een wisselwerking is tussen wat de lezer al over het onderwerp weet en wat hij vermoedt dat hij te lezen zal krijgen aan de ene kant, en datgene wat in de tekst staat aan de andere kant. Zo wordt lezen echt een actieve bezigheid die vanzelf geconcentreerd gebeurt.

Voorspellend lezen is een deelvaardigheid die de leerlingen moet helpen om van hun leesactiviteit een actief en efficiënt gebeuren te maken. Het feit dat deze deelvaardigheid aanvankelijk wordt ingeoeft met titels die tot de verbeelding spreken, maakt het voor de leerlingen wat aangenamer.

De oefening in voorspellend lezen wordt gecombineerd met een zakelijke en creatieve schrijfoefening.

LESMATERIAAL

Opdrachtenblad (bijlage 1) en artikels met *pittige* titels (bijlage 2).

LESVERLOOP

1. Alle leerlingen krijgen een opdrachtenblad (bijlage 1). De leerkracht bekijkt met de leerlingen de titels van de artikels en laat hen in paren eventjes over een mogelijke verklaring nadenken (opdracht 1).

2. De leerkracht licht opdracht 2 toe en vestigt de aandacht van de leerlingen nog eens speciaal op de vragen *wie, waar, wanneer, hoe, wat...* De leerlingen schrijven hun artikel. De leerkracht begeleidt, stimuleert waar nodig, helpt eventueel met ideeën en formulering.

3. Klassikaal moment. De leerlingen lezen hun artikel voor (opdracht 3). Het wordt door de andere leerlingen en de leerkracht beoordeeld volgens de vernoemde criteria.

4. De leerkracht deelt de *echte* artikels uit (bijlage 2) of leest ze voor. De leerlingen vergelijken met hun eigen artikel en proberen ook in deze artikels een antwoord te vinden op de vragen *wie, waar, wanneer* enz. (opdracht 4).

5. De leerkracht licht de tweede schrijfoopdracht toe (opdracht 5). De leerlingen schrijven hun tweede artikel, eventueel in paren of na een klasgesprek indien ideeën zouden ontbreken. De artikels kunnen weer voorgelezen worden en beoordeeld op hun originaliteit.

6. Beide artikels kunnen als huistaak worden afgegeven en door de leerkracht gecorrigeerd.

BIJLAGE

Bijlage 1: opdrachtenblad

1. Bekijk met twee onderstaande titels van kranteartikels en probeer samen eens na te gaan wat er juist gebeurd zou kunnen zijn.

- *200 onkwetsbaren afgeslacht*
- *Jager door hond in been geschoten*
- *Mars roept repen terug*
- *Gorilla vraagt zelf om een baby te krijgen*
- *Securitas-agenten sloten zichzelf op*
- *Overvaller was net te vroeg*

2. Kies er nu één titel uit en schrijf het kranteartikel zoals dat er volgens jou uitgezien zou kunnen hebben. Het is daarbij belangrijk dat je voor elk element uit de titel een plausibele verklaring geeft. Het is niet de bedoeling zo dicht mogelijk het oorspronkelijke artikel te benaderen.

Even rekening mee houden: in een kranteverslag komen meestal de vragen *wie, waar, wanneer, hoe, wat* aan bod. Zorg ervoor dat in jouw artikel het antwoord op deze vragen alleszins terug te vinden is.

3. Lees voor heel de klas je artikel voor. De anderen luisteren en gaan na:

- of de verklaring die je van de titel geeft plausibel genoeg is; leerlingen die dezelfde titel kozen, confronteren hun artikel/verklaring met dat/die van jou;
- of de vragen *wie, waar, wanneer, hoe, wat* beantwoord worden.

4. Je krijgt nu de oorspronkelijke artikels. In hoeverre benader je in jouw artikel wat echt is gebeurd? Ga na of je in deze artikels een antwoord vindt op de vragen *wie, waar, wanneer, hoe, wat*.

5. Schrijf nu opnieuw een kranteartikel naar aanleiding van één van de gegeven titels, maar nu laat je het gebeurde zich afspelen in een fantasiewereld in plaats van in de alledaagse werkelijkheid. Bij voorbeeld:

- *Jager door hond in been geschoten*: speelt zich af in een wereld waarin dieren kunnen handelen en spreken zoals mensen;
- *200 onkwetsbaren afgeslacht*: de onkwetsbaren waren door een tovenaars met een tovermiddel écht onkwetsbaar gemaakt, maar de betovering werd door één of ander voorvalletje verbroken.

Bijlage 2: Krant artikels

200 onkwetsbaren afgeslacht

Ruim tweehonderd Oegandese rebellen die meenden dat zij door tovenaars onkwetsbaar waren gemaakt, zijn woensdag tijdens zware gevechten met regeringstroepen om het leven gekomen. Dat meldde Radio Kampala. Volgens het ministerie van Defensie vielen zo'n 700 opstandelingen zingend en lachend het vliegveld aan van de provinciehoofdstad Soroti. Gevangen genomen rebellen verklaarden achteraf dat de guerrillastrijders voor de aanval hun lichamen hadden ingesmeerd met een „lovermiddel“ dat hen zou beschermen tegen kogels. Begin dit jaar kwamen bij gevechten in het noorden van het land al eens 600 „onkwetsbare“ rebellen om.

Gorilla vraagt zelf om baby te krijgen

WOODSIDE (upi) — Koko, een vrouwelijke gorilla van 17 jaar met een woordenschat van 2.000 woorden in gebarentaal, van doofstommen, heeft aan zijn vriendin en lerares Penny Patterson verteld dat ze een baby wil. Volgens Penny wordt een kunstmatige inseminatie gepland met sperma van de mannelijke gorilla Ivan uit Tacoma (Washington).

Vorige kweekpogingen met Koko waren geen succes. Penny Patterson denkt dat het Koko goed zou doen, haar naar een andere plaats te brengen om te kweken. Penny zegt dat de gorilla haar wens duidelijk maakte met de woorden: „Wens gorilla baby“ en op een ander moment nam ze haar gorillapop, wees op haar tepels en zei: „Drinken hier“.

De kunstmatige bevruchting zal deze maand plaatshebben. Patterson denkt dat er meer dan één bevruchting zal nodig zijn en dat het succes dan nog niet zeker is.

Overvaller was net te vroeg

ANTWERPEN. — Woensdagmorgen is een gewapende overval geploegd op een kantoor van het Christelijk Verbond van Ziektefondsen aan de Pothoekstraat nr. 140 te Antwerpen. Een man van midden in de twintig, vrij lijvig van postuur en ongeveer 1,65 m lang en die zich, naar wordt verondersteld, dinsdagavond, had laten insluiten in het gebouw, bedreigde er de bediende met een licht geweer en liet zich een kleine som geld — een briefje van 5.000 fr en wat muntstukken — overhandigen. Daarna sloot hij de bediende op in de keuken en ging er vandoor. Niet veel later arriveerde de geldkoerier in het kantoor. Deze bevrijdde de bediende en sloeg alarm. Een komakie van de politie leverde geen resultaat op. Blijkbaar is het de bedoeling geweest van de overvaller de geldkoerier te overvallen. Deze was echter wat later dan gewoonlijk zodat de gangster een rijke buit miste.

Mars roept repen terug

LONDEN (upi) — In Engeland worden alle Marsrepen terug naar de fabriek gestuurd nadat bekend raakte dat „dierenvrienden“ in vijf Engelse steden ratenvergift in die snoep hadden gestopt.

Daarmee wil het fanatieke Animal Liberation Front protesteren tegen proeven waarvoor Mars apen gebruikt. De dieren moeten een dieet volgen van suikervrij om te zien hoe hun gebit reageert op al die zoetheid.

Scotland Yard nam de bedreiging ernstig op en zondagavond besliste de firma die Mars op de markt brengt alle repen terug te roepen voor onderzoek.

Securitas-agenten sloten zichzelf op

BORGWORM (belga) — Twee agenten van Securitas, die de gelden van het warenhuis „Match“ in Borgworm, hadden opgehaald, hebben per vergissing zichzelf in hun gepantserde auto opgesloten.

De verstrooide agenten slagen er niet in op eigen houtje de auto te verlaten. Daartoe moesten ze de hulp van de brandweer inroepen.

Na vijf minuten kon de brandweer van Borgworm het onfortuinlijk tweetal uit de gepantserde auto onttrekken.

Jager door hond in been geschoten

DUBLIN (reuter) — Een Ierse jager op eenden moest per helikopter worden overgevlogen naar een ziekenhuis in Dublin, nadat hij door zijn hond in een been was geschoten.

Jager Michael Martin was met vrienden op de oever van Lough Ree in Centraal-Ierland aan het jagen, toen zijn hond op de trekker van zijn op de grond liggende karabijn trapte. Er ging een schot af en de 24-jarige Martin werd in zijn linkerbeen getroffen.

Chris Cuyves, Herenboslaan 34, 2500 Koningshooikt